

DR. RIPSZÁM DÓRA*

A prostitúció révén történő kizsákmányolás, valamint a szexuális kizsákmányolás más formái az emberkereskedelem kapcsán

gat-Európa és Észak-Amerika), ahol prostitúcióban, vagy más területen dolgoztatják őket.²

Az emberkereskedelem áldozatainak száma drasztikusan emelkedett az illegális bevándorlás példátlan növekedésével. A háború, a gazdasági lehetőségek hiánya, a diszkrimináció és a nemi alapú erőszak további veszélyeknek teszi ki a kiszolgáltatott embereket a visszaélések kapcsán, különösen azokban az esetekben, amikor a jogállamiság romlása lehetővé teszi az emberkereskedőknek, hogy büntetlenül folytassák tevékenységüket.³

Az Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve meghatározza az em-

berkereskedelem fogalmát, melynek kapcsán leszögezi, hogy „A kizsákmányolás magában foglalja legalább a prostitúció révén történő kizsákmányolást vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, a kényszer munkát vagy – szolgáltatásokat – a koldulást, a rabszolgatartást vagy a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatot és a szolgáltatást is ideértve –, a bűncselekményhez kapcsolódó kizsákmányolást és a szervek kivételét.”⁴

Szexuális kizsákmányolás alatt értendő többek között a prostitúcióra való kényszerítés, a pornográfia és a bárókban, hotelekben fürdőkhöz, masszázsszalonokban és a szórakoztatóiparban nyújtott szexuális szolgáltatások.⁵

Amíg a prostitúció önmagában sem mentes az erőszaktól – ami mind a kerítők, mind a kitartottak, mind pedig a kliensek vonatkozásában egyaránt megnyilvánul –, addig a prostitúcióra kényszerítés, a nőkereskedelem immanens sajátja az erőszak.⁶

A Btk. 459. § (1) bekezdés 25. pontja kimondja, hogy

„A kereslet és a kínálat törvénye akkor is érvényes, ha a szóban forgó árucikk az emberi élet.”

Loretta Napoleoni

1. Bevezetés

A büntetőjog a szigorú eszközrendszerével védelmezi az élethez, a testi épséghez, valamint az egészséghez fűződő emberi jogok mellett az emberi szabadságjogokat. Az Európai Unióban az Alapjogi Chartában foglaltak az irányadóak, valamennyi uniós tagállam kötelessége az ott felsorolt alapjogok biztosítása és védelme. Napjainkban a szervezett bűnözés egyik jól jövedelmező üzletága az emberrablás, emberkereskedelem, mely alapja a rabszolgamunkának, a szexuális kizsákmányolásnak, a prostitúciónak, az emberi szervkereskedelemnek és további súlyos bűncselekményeknek.¹

Az emberkereskedelem – mint tömegeket érintő bűncselekmény – korunk egyik kiemelkedően súlyos társadalmi problémája, azonban annak volumenéről nem állapíthatóak meg pontos adatok. Számos tudományos kutatás szerint egyre nagyobb számban válnak emberek szervezett bűnözői csoportok által elkövetett munka, vagy szexuális célú kizsákmányolás áldozataivá. Az emberkereskedelem egy globális jelenség, mely kapcsán elmondható, hogy nagyrészt a harmadik világ országaiból származó személyeket – elsősorban nőket – visznek fejlettebb országokba (Ny-

² BERZSENYI Tamás – KATONA Noémi – MÁTYÁS Szabolcs – NYITRAI Endre – FRIGYER László – TIRTS Tibor: A közös nyomozócsoportok hatékonysága az emberkereskedelem elleni küzdelemben. = Kriminológiai Közlemények 2019/15 217–239. o.

³ CTED: Identifying and exploring the nexus between human trafficking, terrorism, and terrorism financing <https://www.un.org/sc/ctc/wp-content/uploads/2019/02/HT-terrorism-nexus-CTED-report.pdf> 2020.06.05.

⁴ Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról 2. cikk (3) bekezdés.

⁵ Gyakorlati útmutató a szexuális kizsákmányolás célú emberkereskedelem áldozatává vált személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/c/46/c0000/TRAFGUID2_Szexu%C3%A1lis%20kizs%C3%A1km%C3%A1nyol%C3%A1s.pdf 2020.07.09.

⁶ FEHÉR Lenke: Bűnözés, áldozattá válás, prostitúció. In: Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről. Budapest, TÁRKI, 1999. 142–152. o.

* PhD-hallgató, PTE ÁJK Büntetőjogi Tanszék

¹ TÓTH Mihály (szerk.) – NAGY Zoltán (szerk.): Magyar büntetőjog. Különös rész. Budapest, Osiris Kiadó, 2014. 112. o.

a „prostitúció a rendszeres haszonszerzés céljából történő szexuális cselekmény végzése”.⁷

2. A nők bűnözésben játszott szerepe

A nők bűnözésben játszott szerepe – mind az elkövetői, mind a sértetti oldal tekintetében – számszerűségében világszerte elmarad a férfiak elkövetői és sértetti arányától. A viktimizáció folyamatát és az egyes bűncselekményfajták sértetti körét vizsgálva nyilvánvalóvá válik, hogy a nők sértetté válása bizonyos bűncselekményeknél sokszor kiugróan magas.⁸

A nők viktimizációjának számos formája ismeretes. Ilyen többek között a családon belüli erőszak, a szexuális erőszak, a szexuális kényszerítés, a szexuális visszaélés, a prostitúcióra kényszerítés és kizsákmányolás, vagy a gazdasági, politikai hatalommal visszaélés. A nők elleni erőszak mind családi környezetben, mind a munkahelyen, de akár másutt is megvalósulhat.⁹

Évente több millió nő és gyermek esik hazájának határain belül vagy kívül szexuális kizsákmányolás – kényszerített prostitúciós tevékenység – céljából emberkereskedők áldozatául világszerte.

3. A szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem, mint gazdasági tevékenység

A szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem gazdasági tevékenység, amelyet profitmotívumok vezérelnek.¹⁰

A szervezett bűnözői körök egyik legnagyobb bevételi forrását jelenti az emberkereskedelem, valamint az ahhoz kapcsolódó prostitúciós bűncselekmények. A prostitúciós tevékenység, valamint a szexuális kizsákmányolást célzó emberkereskedelem szorosan összefügg egymással. Az áldozatokat árucikként, magántulajdonként kezelik, korlátozva, vagy egyenesen megfosztva alapvető jogaiktól.¹¹

⁷ A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 25. pontja.

⁸ FEHÉR (1999): 142–152. o.

⁹ FEHÉR Lenke: Bűnözés és prostitúció. In: LÉVAI Katalin (szerk.) – TÓTH István György (szerk.): Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről. Budapest, TARKI, Munkaügyi Minisztérium Egyenlő Esélyek Titkársága, 1997, 139–150. o.

¹⁰ NIKLAS JAKOBSSON – ANDREAS KOTSADAM: The law and economics of international sex slavery: prostitution laws and trafficking for sexual exploitation = European Journal of Law and Economics 2013/2, 87–107. o.

¹¹ KOVÁCS István: Az emberkereskedelem, valamint az ahhoz szorosan kapcsolódó prostitúciós bűncselekmények áldozatai jogainak érvényesülése,

Az emberkereskedelemből közvetlenül profitálnak bizonyos fegyveres, terrorista és transznacionális bűnözői szervezetek. Az áldozatokat elrabolják, jövedelmező munkára vagy biztonságos életre vonatkozó hamis ígérettel megtévesztetik, melyek többek között megteremti a szexuális rabszolgaság és a kényszerprostitúció lehetőségét.¹²

Az emberkereskedelem egy olyan bűncselekmény, amelynek pénzügyi áramlása és a bevételek realizálása mind földrajzi elhelyezkedés, mind pedig az emberkereskedelem különféle formáinak tekintetében eltérő.¹³

Az emberkereskedelem nem csupán a pénzmosás¹⁴ alappbűncselekményének tekinthető, de a terrorizmus finanszírozásban¹⁵ is fontos szerepet kaphat. A pénzmosásra azért van szükség, hogy az egyéb bűncselekményekből származó jövedelmek a legális gazdasági tevékenység részévé váljanak.¹⁶

3.1. Terrorizmus finanszírozása

Az emberkereskedelem – mindamelllett, hogy kulcsfontosságú elemét képezi a kiszolgáltatott népesség alárendelt és uralkodó terrorista stratégiának, az ideológia előmozdításának és a toborzás ösztönzésének – egy lehetséges haszonszerzési forrást is jelent. Az emberkereskedelmet többek között eszközként használják a terrorizmus finanszírozásának növelésére, de sok esetben a két jelenség közötti összefüggést nehéz azonosítani és bizonyítani (ennek oka lehet a korlátozott információ, a büntetőeljárások hiánya, vagy a közvetlen kapcsolat hiánya – jegyzi meg az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2331 (2016) és 2388 (2017) határozata).¹⁷

A Biztonsági Tanács 2331 (2016) és 2388 (2017) határozata határozottan elítéli az Iszlám Állam, a Boko Haram, az Al-Shabaab és más hasonló csoportok által elfogott személyek szexuális rabszolgaság, kizsákmányolás és kényszermunka céljából történő kereskedelmét.

illetve azok megghiúsulása, csorbulása hazánkban = Műszaki Katonai Közlöny 2014/ 1 213–230. o.

¹² Report of the Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence, 2018.

¹³ FATF REPORT: Financial Flows from Human Trafficking. <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/Human-Trafficking-2018.pdf> 2020.08.02.

¹⁴ Lásd: GÁL István László: A pénzmosás szabályozásának régi és új irányai a nemzetközi jogban és az EU-jogban. = Európai jog: Az Európai Jogakadémia Folyóirata 7 (2007), 12–23. o., GÁL, István László: The Techniques of Money Laundering. In: GÁL István László – KÓHALMI László (szerk.) Emlékkönyv Losonczy István professzor halálának 25. évfordulójára, Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2005., 129–138. o., GÁL István László – TÓTH Mihály: The Fight against Money Laundering in Hungary = Journal of money laundering control 2 2004 186–192. o.

¹⁵ Lásd: GÁL István László: Új biztonságpolitikai kihívás a XXI. században: a terrorizmus finanszírozása = Szakmai szemle: A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat tudományos-szakmai folyóirata 8, 2012, 5–15. o., GÁL István László: A terrorizmus finanszírozása: Die Terrorismusfinanzierung Pécs, Magyarország, PTE Állam- és Jogtudományi Kar Gazdasági Büntetőjogi Kutatóintézet 2010., 63 o.

¹⁶ FELMÉRY Zoltán: A súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékeléséről szóló Europol jelentés ismertetése = Nemzet és Biztonság 2019/1. 105–119. o.

¹⁷ CTED: Identifying and exploring the nexus between human trafficking, terrorism, and terrorism financing. <https://www.un.org/sc/ctc/wp-content/uploads/2019/02/HT-terrorism-nexus-CTED-report.pdf> 2020.02.29.

Az emberkereskedelem és a terrorizmus közötti kapcsolatokat különösen a jazidi nők nyílt piacon történő értékesítése és a gyermekek öngyilkos merénylökként és koldusként történő felhasználása támasztja alá.¹⁸

Dolan arra a következtetésre jutott, hogy az emberkereskedelem nem csupán az egyik első pénzügyi lépés a transznacionális és a transzbűnözés pénzügyi hálózatában, hanem e bűnügyi szindikátusok alapja is. Sokkal jövedelmezőbb, mint a kábítószer vagy fegyverkereskedelem.¹⁹

3.2. Pénzmosás

Gyakran a bűncselekmények, különösen a szervezett bűnözői csoportok célja, hogy rövid idő alatt nagy mennyiségű pénzt termeljenek. A bűnszervezetek azonban különböznek a bevételkezelés tekintetében.²⁰

Szükség van ahhoz a pénzmosásra, hogy az egyéb bűncselekményekből származó jövedelmek a legális gazdasági tevékenység részévé váljanak.²¹

4. A szexuális kizsákmányolás céljából elkövetett emberkereskedelem földrajzi megvalósulása

Az emberkereskedelem megvalósulhat mind belföldön, mind pedig külföldön. Lényegesen hátrányosabb helyzet áll elő a külföldre került sértett esetében, hiszen nem ismeri a nyelvet, a kultúrát, a helyet, a hatóságokat stb., így nehezebben tud kikerülni a kényszerű szituációból.²²

A Kelet-Közép-Európából kiinduló emberkereskedelem elsősorban azokba a nyugat-európai országokba irányul, amelyekben a prostitúció reglementációs jellegű jogi megközelítése dominál. A masszázsszalonok, a szexklubok és további, hasonló intézmények részéről folytonos az új, egzotikus megjelenésű szépségek iránti kereslet, azonban üzleti szempontból természetes törekvés a legolcsóbb megoldások keresése. Ennek következtében egyrészt a lányokat egy bizonyos rotáció szerint cserélik, másrészt a kevésbé költséges piacon verbuválják. A Kelet-Közép-Európából származó nők alkalmazása nem csupán olcsóbb (minimális uta-

zási költségek, hiányzó vízumkényszer vagy enyhébb vízumszabályok, olcsó munkabér), de kevésbé kockázatos is, mint az ázsiaiaké.²³

Létezik egy „keletről keletre” típusú forgalom is, a gazdaságilag szegényebb országokból a tehetősebbek irányába, melynek egyik formája az ún. „ingázó prostituáltak” megjelenése, amikor a prostituált és a kitarító néhány napra vagy hétvégére egy másik országba látogat és ott az utcai prostitúció „piacán” jelenik meg. Ez megvalósulhat „kelet-nyugat” irányban is, akár a prostituált egyéni kezdeményezésére, akár szervezett módon is.²⁴

„A prostitúció utánpótlásának globális rendszere van, ami összefügg az emberkereskedelemmel és embercsempészettel. A nagy bordélyházak mindenhol a világon nemzetközilek, a prostituáltak a világ legkülönbözőbb régióiból érkeznek” – írja Fehér Lenke.²⁵

5. Az emberkereskedelem, a szexuális kizsákmányolás és a prostitúció közötti összefüggések

Annak ellenére, hogy az emberkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás jelenségét gyakran egymástól függetlenül kezelik, elválaszthatatlanul összefüggenek egymással.²⁶

Az emberkereskedelem:

- táplálja a prostitúció intézményrendszerét: az emberkereskedelem a szexuális kizsákmányolás iránti kereslet kielégítését szolgálja újabb és újabb áldozatok szállításával.
- tünet: a társadalom szexuális kizsákmányolása.
- a kizsákmányolás hasznot hoz: az emberkereskedelem, valamint a kizsákmányolás minimális anyagi vagy egyéb ráfordítást igényel, ugyanakkor óriási hasznot termel.²⁷

A prostitúció és a szexuális kizsákmányolás céljából elkövetett emberkereskedelem között szétválaszthatatlan a kapcsolat. A prostitúció tolerálása egyben az emberkereskedők és a szervezett bűnözés támogatását is jelenti.²⁸ Svitlana Batsyukova szerint azonban nem a prostitúció maga ösztönözi a szexuális kereskedelmet, hanem a prostitúció kizsákmányolása.²⁹

²³ FEHÉR, (1999): 142–152. o.

²⁴ FEHÉR, (1999): 142–152. o.

²⁵ OKRI: „Adás-Vétel” Konferencia a prostitúcióról. https://okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Adasvetel_2011/adasvetel_konferenciakiadvany.pdf 2019.12.27.

²⁶ MATOLCSI Andrea: Emberkereskedelem és szexuális kizsákmányolás. In: BALOGH Lídia – BETLEN Anna – KASSA Nóra – MATOLCSI Andrea – SÁFRÁNY Réka (szerk.): Emberkereskedelem, szexuális kizsákmányolás, prostitúció. Budapest, MONA – Magyarországi Női Alapítvány, 2012. 3–12. o.

²⁷ MATOLCSI, (2012): 3–12. o.

²⁸ MATOLCSI, (2012): 3–12. o.

²⁹ Svitlana BATSYUKOVA: Prostitution and Human Trafficking for Sexual Exploitation. Gender Issues 2007. 46–50. o.

¹⁸ CTED: Identifying and exploring the nexus between human trafficking, terrorism, and terrorism financing. <https://www.un.org/sc/ctc/wp-content/uploads/2019/02/HT-terrorism-nexus-CTED-report.pdf> 2020.02.29.

¹⁹ Elsie GONZALEZ: The Nexus between Human Trafficking and Terrorism/ Organized Crime: Combating Human Trafficking By Creating a Cooperative Law Enforcement System. https://scholarship.shu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1227&context=student_scholarship 2020.07.28.

²⁰ Georgi PETRUNOV: Managing money acquired from human trafficking: case study of sex trafficking from Bulgaria to Western Europe. Trends in Organized Crime 2011/3, 165–183. o.

²¹ FELMÉRY, (2019): 105–119. o.

²² FEHÉR, (1999): 142–152. o.

Maga a prostitúció nemzetközileg szervezett szexiparrá vált, ahol az Eros-centerekben és masszázsszalonokban foglalkoztatottak exportja és importja jó részt erre szakosodott hálózatok útján bonyolódik. A prostitúció nem más, mint a szervezett bűnözés egyik magasan jövedelmező üzletága, amelynek profitja akár kábítószer- vagy fegyverkereskedelemre is fordítható. Mindemellett a szexszalonok engedélyezett, legális működtetése esetén ez az üzletág a bűnözésből származó pénz tisztára mosására is alkalmas.³⁰

6. Megelőzés

Verőné Jámbor Noémi szerint: „Fontos, hogy még az előtt felvilágosítást kapjanak a veszélyeztetett fiatalok, mielőtt belekerülnének a prostitúció és emberkereskedelem világába.” Meggyőződése, hogy a prostitúció pedagógiai eszközökkel megelőzhető, abban az esetben, ha még időben eljut a fiatalokhoz a felvilágosító szó, elsősorban a téma szempontjából kiemelten veszélyeztetett régiókba, nevezetesen a keleti ország-részbe, az elmaradottabb régiók kis falvainak általános iskoláiba, valamint a nevelőotthonokba és a javítóintézetekbe.³¹

A megelőző intézkedéseket számos módon el lehet különíteni. Ilyen megelőző intézkedések lehetnek az alábbiak:³²

6.1. Az elsődleges elkövetőorientált megelőzés

Az elsődleges elkövetőorientált megelőzés elsősorban az elkövetőre és annak meghatározó jegyeire összpontosít. Pontosán meg kell határozni a személy által elkövetett bűncselekmény kezdeti és alakulási elemeit. Az elsődleges megelőzés ebben az esetben azokra a helyzetekre koncentrál, amikor a bűncselekmény még nem következett be, de vannak olyan általános jelek, amelyek alátámasztják a bűncselekmény elkövetésének lehetőségét.³³

Ezek a mutatók olyan alapvető társadalmi tényezőkre vonatkoznak, mint az egyének társadalmi-gazdasági státusza, az egyének nevelése, valamint hogy

ezen oktatási folyamat következtében létrejöjjenek-e és felismerik-e a társadalmi kötelekeket, elvárásokat.³⁴

6.2. A másodlagos elkövetőorientált megelőzés

A bűncselekmény potenciális elkövetőjének megakadályozására irányuló megelőzés azzal a pillanattal foglalkozik, amikor az egyes kockázati mutatók felfedik magukat, és amikor az úgynevezett korai beavatkozásokat lehet alkalmazni.³⁵

6.3. A harmadlagos elkövetőorientált megelőzés

Amennyiben az elkövető a nők erőszakos prostitúciója révén vesz részt a szexuális kizsákmányolásban, és kapcsolatba lép a rendőrséggel, akkor a hatóságoknak intézkedéseik során tiszteletben kell tartaniuk a büntetés kapcsán öt tényezőt annak hatékonysága érdekében. Ezek a megtorlás, az elrettentés, az ártalmatlanná tétel, a rehabilitáció és a gyógyulás.³⁶

6.4. Az elsődleges helyzetorientált megelőzés

Az elsődleges helyzetorientált megelőzés magában foglalja a megelőző intézkedések egyetemes végrehajtását, azaz a kifinomultabb biztonsági eszközök adaptálását és beillesztését, (például GPS nyomkövető beszerelése műszerfalba integrált rádiókba, járművekbe).³⁷

6.5. A másodlagos helyzetorientált megelőzés

A helyzetelemzés másodlagos szintje az adott szituációt a kizsákmányoló helyzet fennállásának okaként kezeli. A hangsúlyt azokra a személyekre fekteti, akiknek az áldozattá válásának kockázata megnövekedett.³⁸

6.6. A harmadik (területi) helyzetorientált megelőzés

A harmadik változat a nagy kockázatú területekkel vagy úgynevezett forró pontokkal foglalkozik. Ezek a területek fokozottan mutatják a lehetséges bűncselekmények és áldozattá válás jeleit.³⁹

6.7. Az elsődleges áldozatorientált megelőzés

Az áldozatok – ha elsöre furcsának is hangzik – fontos

³⁰ FEHÉR (1997): 139–150. o.

³¹ VERŐNÉ JÁMBOR Noémi: Az intézményes nevelés és oktatás szerepe a prostitúció és emberkereskedelem megelőzésében http://ppkteszt.elte.hu/file/tezisek_jambor_noemi.pdf 2020.08.18.

³² DIJK, J. J. M. van SAGEL-GRANDE, H. I. – TOORNVIET, L. G. (2009): 'Actuele criminologie' Den Haag: Sdu Uitgevers 175. o. – CRAWFORD, A. – EVANS, K. (2012) 'Crime prevention and community safety' in: MAGUIRE, M. – MORGAN, R. – REINER, R.: 'The Oxford Handbook of criminology' Oxford: Oxford University Press p.772. Idézi: Jorn Johannes Marinus Van Rij: The trafficking and sexual exploitation of native Hungarian speaking women in the Netherlands. A case study into the nature of forced prostitution and the modus operandi of organised crime groups involved in human trafficking in Europe. Egyetemi doktori disszertáció, Pécs, 2014. Pécsi Tudományegyetem

³³ Van Rij (2014).

³⁴ Van Rij (2014).

³⁵ Van Rij (2014).

³⁶ Van Rij (2014).

³⁷ Van Rij (2014).

³⁸ Van Rij (2014).

³⁹ Van Rij (2014).

szerepet játszanak a saját áldozattá válásukban. Az emberkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás áldozatai nem különböznek egymástól. Ez a megelőzés az áldozattá válás korlátozására összpontosít a veszélyekkel, az alkalmazott módszerekkel és a nyilvánossággal kapcsolatos tudatosság növelésével. Többek között ezt a televízióban és rádióban található reklámok, valamint a korábbi áldozatok által iskoláknak nyújtott előadások segítségével lehet megtenni.⁴⁰

6.8. A másodlagos áldozatorientált megelőzés

Kulcsfontosságú a potenciális áldozatok felkészítése az áldozattá válásra. Az embereket tájékoztatni kell a kockázatokról, de fel kell készülniük az áldozattá válásra is. Releváns a nők számára, hogy tudják, kivel lépjenek kapcsolatba, valamint hogy a család és a barátok komolyan vegyék a felismerhető jeleket.⁴¹

6.9. A harmadlagos áldozatorientált megelőzés

A szexuális kizsákmányolás következményei hosszú távúak, és többek között érzelmi zavarokat, alacsony önértékelést eredményezhetnek. Minél hosszabb ideig áll fenn a kizsákmányoló helyzet, annál súlyosabb az áldozat személyi károsodása, és annál hosszabb időt vesz igénybe, hogy a társadalom 'normális' tagjaként éljenek tovább. E bűncselekmények súlyossága és következményei miatt elkerülhetetlen a másodlagos vagy akár harmadlagos viktimizáció, amely a kezdeti áldozattá válás következményeiből adódik. Ezért az áldozatokat mindig külön és igényeiknek megfelelően kell kezelni.⁴²

7. Áldozattá válás

A szexuális célú kizsákmányolás esetében legtöbbször egyértelmű a prostitúciós tevékenység mint végzendő munka, azonban a hirdetések útján történő toborzások esetében a feladott felhívásokban általában erotikus bárokban történő felszolgáloi vagy táncos munkákra keresnek jelentkezőket, vagy pusztán csak erotikus munkát említenek, annak tartalmának részletezése nélkül.⁴³

Bárki lehet szexuális kizsákmányolás céljából elkövetett emberkereskedelem áldozata, férfiak és nők (beleértve a transzszexuálisakat), felnőttek és gyer-

mekek, az adott állam állampolgárai és külföldiek. Valamennyi prostituált és a szexuális szolgáltatások iparában dolgozó személy veszélyben van, különösen a bevándorló férfiak és nők a prostitúció tekintetében, azok a nők és férfiak, akik nincsenek tisztában jogikkal alacsony iskolázottságuk vagy mentális képességeik korlátozottsága miatt, azok a nők és férfiak, akiket távoli és elhagyott helyekre visznek prostituálnak, és ott élnek, ahol szexuális tevékenységet folytatnak, továbbá különböző közösségek, kisebbségek tagjai, utcagyerekek, szülők vagy gondviselők nélkül élő gyermekek, elhanyagolt gyermekek és olyan fiatal személyek, akiknek pénzre van szükségük, valamint gyermekek és fiatalok, akik aktív tagjai internetes hálozatoknak.⁴⁴

Az áldozatokat jellemzően a jövedelmező munkalehetőség, a szebb jövő reménye vagy a szerető kapcsolat ígérete hajtja bele az emberkereskedők csapdjába. Annak ellenére, hogy bárki válhat áldozattá, mégis vannak olyan tényezők, amelyek az emberkereskedők malmára hajtják a vizet, ilyen lehet például a családon belüli erőszak, a kilátástalan anyagi helyzet, a szexuális bántalmazás vagy a szerető családi közeg hiánya.⁴⁵

Az áldozatok kibocsátása szempontjából Magyarország a legérintettebb országok között szerepel Európában, vagyis a magyar áldozatok száma kiemelkedik az európai statisztikákban.⁴⁶

8. Magyarország a szexuális kizsákmányolás céljából elkövetett emberkereskedelem tükrében

Magyar állampolgárok mind belföldön, mind külföldön egyaránt gyakran válnak kizsákmányolás, emberkereskedelem áldozatává. A leginkább érintett társadalmi csoportok közé tartoznak az alacsony iskolázottsággal rendelkező fiatalok, a mélyszegénységben élők, a romák, az egyedülálló anyák, valamint a hajléktalan férfiak.⁴⁷

Magyar nők, lányok, férfiak és fiúk egyaránt válnak a szexuális célú kizsákmányolás áldozatává⁴⁸ hazánkban és külföldön – főképp Európában – kiemelkedően

⁴⁴ Gyakorlati útmutató a szexuális kizsákmányolás célú emberkereskedelem áldozatává vált személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/c/46/c0000/TRAFGUID2_Szexu%C3%A1lis%20%20kizs%C3%A1km%C3%A1nyol%C3%A1s.pdf 2020.07.09.

⁴⁵ Trauma Központ: Az emberkereskedelem Magyarországon. <https://traumakozpont.hu/az-emberkereskedelem-magyarorszagon> 2020.07.28.

⁴⁶ Trauma Központ: Az emberkereskedelem Magyarországon. <https://traumakozpont.hu/az-emberkereskedelem-magyarorszagon> 2020.07.28.

⁴⁷ Trauma Központ: Az emberkereskedelem Magyarországon. <https://traumakozpont.hu/az-emberkereskedelem-magyarorszagon> 2020.07.28.

⁴⁸ Kovács, 2014., 213–230. o.

⁴⁰ Van Rij (2014).

⁴¹ Van Rij (2014).

⁴² Van Rij (2014).

⁴³ Belügyminisztérium Európai Együttműködési Főosztály: Emberkereskedelem elleni küzdelem Magyarországon https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/thb_overview_hungary_hu_pdf.pdf 2020.08.05.

magas számokkal Németországban, Hollandiában és Franciaországban.⁴⁹

Az áldozatok jellemzően állami nevelő- és javítóintézetből kerülnek ki, gyakran súlyos, feldolgozatlan gyermekkori traumát cipelnek magukkal, nem ritkán szexuális abúzust szenvedtek el. Az áldozattá válás lehetőségét növeli, a segítő baráti és családi kapcsolatok hiánya, amit az emberkereskedők tudatosan igyekeznek kihasználni.⁵⁰

Az emberkereskedelem magyar áldozatainak jelentős része szexuális célú kizsákmányolás áldozata, emellett egyre több munka célú kizsákmányolással összefüggő eset válik ismertté. A magyar állampolgárok elsősorban nyugat-európai országokban válnak áldozattá, a célországok között emlithető többek között Németország, Ausztria, Hollandia, Svájc, Belgium, valamint az Egyesült Királyság.⁵¹

Magyarország – a nemzetközi emberkereskedelem tekintetében – elsősorban kiindulási és tranzitországnak tekinthető a nők és gyerekek sérelmére elkövetett, szexuális kizsákmányolást célzó emberkereskedelmet illetően, noha vannak olyan esetek is, amikor a szomszédos országokból – főként az ottani magyar nyelvű lakosság köréből –, illetve távolabbi országokból kerülnek Magyarországra nők, lányok és fiúk emberkereskedelem áldozataiként.⁵²

Amszterdam „piroslámpás negyedében” – a rendelkezésekre álló adatok szerint – a magyar nők és lányok alkotják a legnagyobb csoportot a külföldi prostituáltak körében, illetve ők teszik ki az összes prostituált 25–30%-át.⁵³

Zürichben az utcai prostituáltak 98–99%-a magyar. A fenti két városban rendőrség emberkereskedelem-elleni részlegei már évek óta magyarul beszélő kollégákat is alkalmaznak, és kifejezetten a nagy számba jelen lévő magyar prostituáltak igényeihez szabott szolgáltatásokat nyújtanak. A holland, valamint a svájci szociális munkások beszámolóikban kiemelik, hogy a magyar prostituáltak rossz mentális és fizikai állapotban vannak, majdnem mindegyiküknek van kitaratója, és feltűnően kizsákmányolják őket. Egy kutatás szerint Amszterdam „piroslámpás negyedben” a megkérdezett magyar nők 82%-át megtévesztették a rájuk váró körülményeket illetően, még azokat is, akik tudtak arról, hogy prostitúciós tevékenységet fognak folytatni.⁵⁴

Országon belül a szexuális kizsákmányolás és az emberkereskedelem áldozatainak forgalma általában a szegényebb, kevésbé fejlett térségek felől a fejlettebb,

városiasodottabb területek felé zajlik, tehát főként a falvak és kisvárosok felől a nagyvárosok irányába, elsősorban Budapestre, de ugyanígy a turisztikai célpontok, útvonalak felé is. Ebben az esetben az áldozatok kizsákmányolása az utcán, illegális bordélyokban, lakásokon/házakban történik, a hirdetésük pedig az interneten zajlik.⁵⁵

A toborzás számos módon megvalósulhat, mint például megtévesztéssel (pl. amikor az áldozatnak azt mondják, hogy éttermi vagy házimunkát fog végezni, és végül prostituáltként dolgoztatják a célországban vagy városban). Előfordul, hogy a kitarató emberkereskedő szerelmi kapcsolatot is létesít az áldozataival annak érdekében, hogy könnyebben bele tudja csalni őket a prostitúcióba. Gyakori módszer az áldozatok eladósodottságára alapuló zsarolás és kényszerítés, mindemellett nem ritka, hogy erőszakot, illetve azzal való fenyegetést is alkalmaznak: verést, kínzást és szexuális erőszakot. Az áldozatok kizsákmányolása és eladása gyakran köthető ismerőseikhez, uzsorásokhoz, az áldozatok férfitartnereként viselkedő férfiakhoz, férjekhez. Bizonyos esetekben pedig családtagokhoz, pl. apák vagy fivérek adják el a lányukat, illetve lánytestvéreiket.⁵⁶

A MONA az egyik legrégebbi feminista érdekképviseleti csoport Magyarországon. Az alapítvány érdekképviseleti, kutatási és kapacitásépítő tevékenységet folytat a nemek közötti egyenlőség széles skálájával. A MONA küldetése nyilvános viták kezdeményezése a férfiak és a nők szerepének egyenlőtlenségéről, amelyek a mai napig jellemzik a nők helyzetét a gazdasági, társadalmi és politikai szférában.⁵⁷

A MONA megoldási javaslatokat tesz többek között az emberkereskedelem kapcsán a büntetőjog és az áldozatellátás terén tapasztalt hiányosságok orvoslására, a hatóságok és szakemberek hozzáállásának kedvező befolyásolására – elsősorban kutatások, lobbitevékenység, szakemberek képzése és tudatosságnövelő tevékenységek révén.⁵⁸

A MONA mindemellett rendszeresen végez a szélesebb társadalmat is megszólító, a prostitúció és a szexuális kizsákmányolást célzó emberkereskedelemmel kapcsolatos ismeretterjesztő és tudatosságnövelő tevékenységeket. Részt vesz például az Európai Női Lobbis „Együtt a prostitúció nélküli Európáért” elnevezésű kampányában, amely 2010-ben indult és amelynek céljai a témával foglalkozó civil szervezetek láthatóbbá tétele, annak tudatosítása, hogy a prostitúció a nők elleni erőszak egyik formája, Európa-szerte használható kampányanyagok készítése, az egyes országokban zajló prostitúcióellenes tevékenységek és stratégiák támogatása, lobbizás a prostitúció rendszeré-

⁴⁹ Trauma Központ: Az emberkereskedelem Magyarországon. <https://traumakozpont.hu/az-emberkereskedelem-magyarorszagon> 2020.07.28.

⁵⁰ Trauma Központ: Az emberkereskedelem Magyarországon. <https://traumakozpont.hu/az-emberkereskedelem-magyarorszagon> 2020.07.28.

⁵¹ Belügyminisztérium: Európai Együtműködési Főosztály: Emberkereskedelem elleni küzdelem Magyarországon https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/thb_overview_hungary_hu_pdf.pdf 2019.12.28.

⁵² MATOLCSI (2012): 3–12. o.

⁵³ MATOLCSI (2012): 3–12. o.

⁵⁴ MATOLCSI (2012): 3–12. o.

⁵⁵ MATOLCSI (2012): 3–12. o.

⁵⁶ MATOLCSI (2012): 3–12. o.

⁵⁷ European Institute for Gender Equity: Activity of MONA – Magyarországi Női Alapítvány (MONA Foundation for Women in Hungary) <https://eige.europa.eu/men-and-gender-equality/methods-and-tools/hungary/activity-mona-magyarorszagai-noi-alapitvany-mona-foundation-women-hungary> 2020.07.23.

⁵⁸ MATOLCSI (2012): 3–12. o.

nek felszámolása érdekében az Európai Unió szintjén; az együttműködő partnerek és támogatók körének szélesítése.⁵⁹

9. Összefoglalás

Az Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve meghatározza az emberkereskedelem fogalmát, mely szerint „A kizsákmányolás magában foglalja legalább a prostitúció révén történő kizsákmányolást vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, a kényszermunkát vagy – szolgáltatásokat – a koldulást, a rabszolgotartást vagy a rabszolgotartáshoz hasonló gyakorlatot és a szolgaságot is ideértve –, a bűncselekményhez kapcsolódó kizsákmányolást és a szervek kivételét.”⁶⁰

A szexuális kizsákmányolás alatt értendő többek között a prostitúcióra való kényszerítés, a pornográfia és bárókban, hotelekben fürdőkben, masszázsszalonokban és a szórakoztatóiparban nyújtott szexuális szolgáltatások.⁶¹

Amíg a prostitúció önmagában sem mentes az erőszaktól – ami mind a kerítők, mind a kitartottak, mind pedig a kliensek vonatkozásában egyaránt megnyilvánul –, addig a prostitúcióra kényszerítés, a nőkereskedelem immanens sajátja az erőszak.⁶²

A nők bűnözésben játszott szerepe – mind a sértetti, mind az elkövetői oldal tekintetében – számszerűségében világszerte elmarad a férfiak elkövetői és sértetti arányától. A viktimizáció folyamatát és az egyes bűncselekményfajták sértetti körét vizsgálva nyilvánvalóvá válik, hogy a nők sértetté válása bizonyos bűncselekményeknél sokszor kiugróan magas.⁶³

A szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem egy gazdasági tevékenység, amelyet profitmotívumok vezérelnek.⁶⁴ Az emberkereskedelem nem csupán a pénzmosás⁶⁵ alapbűncselekményé-

nek tekinthető, de a terrorizmus finanszírozásban⁶⁶ is fontos szerepet kaphat. A pénzmosásra azért van szükség, hogy az egyéb bűncselekményekből származó jövedelmek a legális gazdasági tevékenység részévé váljanak.⁶⁷

Az emberkereskedelem mind belföldön, mind pedig külföldön megvalósulhat. Lényegesen hátrányosabb helyzet áll elő a külföldre került sértett esetében, hiszen nem ismeri a nyelvet, a kultúrát, a helyet, a hatóságokat stb., így nehezebben tud kikerülni a kényszerű szituációból.⁶⁸

„A prostitúció utánpótlásának globális rendszere van, ami összefügg az emberkereskedelemmel és embercsempészettel is. A nagy bordélyházak mindenhol a világon nemzetközies, a prostituáltak a világ legkülönbözőbb régióiból érkeznek” – írja Fehér Lenke.⁶⁹ Annak ellenére, hogy az emberkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás jelenségét gyakran egymástól függetlenül kezelik, elválaszthatatlanul összefüggenek egymással.⁷⁰

A prostitúció és a szexuális kizsákmányolás céljából elkövetett emberkereskedelem között elválaszthatatlan a kapcsolat. A prostitúció tolerálása egyben az emberkereskedők és a szervezett bűnözés támogatását is jelenti.⁷¹ Svitlana Batsyukova szerint azonban nem a prostitúció maga ösztönözi a szexuális kereskedelmet, hanem a prostitúció kizsákmányolása.⁷²

Bárki lehet szexuális kizsákmányolás céljából elkövetett emberkereskedelem áldozata, férfiak és nők, felnőttek és gyermekek, az adott tagállam állampolgárai és külföldiek. Valamennyi prostituált és a szexuális szolgáltatások iparában dolgozó személy veszélyben van, különösen a bevándorló férfiak és nők a prostitúció tekintetében, azok a nők és férfiak, akik nincsenek tisztában jogaikkal alacsony iskolázottságuk vagy mentális képességeik korlátozottsága miatt, azok a nők és férfiak, akiket távoli és elhagyott helyekre visznek prostituáltaknak, és ott élnek, ahol szexuális tevékenységet folytatnak, továbbá különböző közösségek, kisebbségek tagjai, utcagyerekek, szülők vagy gondviselők nélkül élő gyermekek, elhanyagolt gyermekek és olyan fiatal személyek, akiknek pénzre van

⁵⁹ MATOLCSI (2012): 3–12. o.

⁶⁰ Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról 2. cikk (3) bekezdés

⁶¹ Gyakorlati útmutató a szexuális kizsákmányolás célú emberkereskedelem áldozatává vált személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/c/46/c0000/TRAFGUID2_Szexu%C3%A1lis%20%20kizs%C3%A1km%C3%A1nyol%C3%A1s.pdf 2020.07.09.

⁶² FEHÉR Lenke: Bűnözés, áldozattá válás, prostitúció. In: Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről. Budapest, TÁRKI, 1999. 142–152. o.

⁶³ FEHÉR (1999): 142–152. o.

⁶⁴ Niklas JAKOBSSON – Andreas KOTSADAM: The law and economics of international sex slavery: prostitution laws and trafficking for sexual exploitation = European Journal of Law and Economics 2013/2, 87–107. o.

⁶⁵ Lásd: GÁL István László: A pénzmosás szabályozásának régi és új irányai a nemzetközi jogban és az EU-jogban. = Európai jog: Az Európai Jogakadémia Folyóirata 7 (2007), 12–23. o., GÁL, István László: The Techniques of Money Laundering. In: GÁL, István László – KÓHALMI, László (szerk.): Emlékkönyv Losonczy István professzor halálának 25. évfordulójára, Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2005., 129–138.o., GÁL István László – TÓTH Mihály: The Fight against Money Laundering in Hungary = Journal of money laundering control 2 2004 186–192.o.

⁶⁶ Lásd: GÁL István László: Új biztonságpolitikai kihívás a XXI. században: a terrorizmus finanszírozása = Szakmai szemle: A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat tudományos-szakmai folyóirata 8, 2012, 5–15. o., GÁL István László: A terrorizmus finanszírozása: Die Terrorismusfinanzierung Pécs, Magyarország: PTE Állam- és Jogtudományi Kar Gazdasági Büntetőjogi Kutatóintézet 2010., 63 o.

⁶⁷ FELMÉRY Zoltán: A súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékeléséről szóló Europol jelentés ismertetése = Nemzet és Biztonság 2019/1. 105–119. o.

⁶⁸ FEHÉR (1999): 142–152. o.

⁶⁹ OKRI: „Adás-Vétel” Konferencia a prostitúcióról. https://okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Adasvetel_2011/adasvetel_konferenciakiadvany.pdf 2019.12.27.

⁷⁰ MATOLCSI Andrea: Emberkereskedelem és szexuális kizsákmányolás. In: BALOGH Lídia – BETLEN Anna – KASSA Nóra – MATOLCSI Andrea – SÁFRÁNY Réka (szerk.): Emberkereskedelem, szexuális kizsákmányolás, prostitúció. Budapest, MONA – Magyarországi Női Alapítvány, 2012. 3–12. o.

⁷¹ MATOLCSI (2012): 3–12. o.

⁷² Svitlana Batsyukova: Prostitution and Human Trafficking for Sexual Exploitation. Gender Issues 2007. 46–50. o.

szükségük, valamint gyermekek és fiatalok, akik aktív tagjai internetes hálózatoknak.⁷³

Magyar állampolgárok mind az országhatáron belül, mind külföldön egyaránt gyakran válnak kizsákmányolás, emberkereskedelem áldozatává. A leginkább érintett társadalmi csoportok közé tartoznak az alacsony iskolázottsággal rendelkező fiatalok, a mélyszegénységben élők, a romák, az egyedülálló anyák, valamint a hajléktalan férfiak.⁷⁴

A MONA többek között megoldási javaslatokat tesz az emberkereskedelem kapcsán a büntetőjog és az áldozatellátás terén tapasztalt hiányosságok orvoslására, a hatóságok és szakemberek hozzáállásának kedvező befolyásolására – elsősorban kutatások, lobbitevékenység, szakemberek képzése és tudatosságnövelő tevékenységek révén.⁷⁵

Felhasznált irodalom

- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 25. pontja.
- Belügyminisztérium Európai Együttműködési Főosztály: Emberkereskedelem elleni küzdelem Magyarországon https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/thb_overview_hungary_hu_pdf.pdf 2020.08.05.
- Berzsenyi Tamás – Katona Noémi – Mátyás Szabolcs – Nyitrai Endre – Frigyer László – Tirts Tibor: A közös nyomozócsoportok hatékonysága az emberkereskedelem elleni küzdelemben. = Kriminológiai Közlemények 2019/15, 217–239. o.
- CTED: Identifying and exploring the nexus between human trafficking, terrorism, and terrorism financing <https://www.un.org/sc/ctc/wp-content/uploads/2019/02/HT-terrorism-nexus-CTED-report.pdf> 2020.06.05.
- Dijk, J. J. M. van – Sagel-Grande, H. I. – Toornvliet, L. G. (2009): 'Actuele criminologie' Den Haag: Sdu Uitgevers 175. o. – Crawford, A. & Evans, K (2012) 'Crime prevention and community safety' in: Maguire, M., Morgan, R. – Reiner, R. 'The Oxford Handbook of criminology' Oxford: Oxford University Press 772. o. Idézi: Jorn Johannes Marinus Van Rij: The trafficking and sexual exploitation of native Hungarian speaking women in the Netherlands. A case study into the nature of forced prostitution and the modus operandi of organised crime groups involved in human trafficking in Europe. Egyetemi doktori disszertáció, Pécs, 2014. Pécsi Tudományegyetem.
- Elsie Gonzalez: The Nexus between Human Trafficking and Terrorism/Organized Crime: Combating Human Trafficking By Creating a Cooperative Law Enforcement System. https://scholarship.shu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1227&context=student_scholarship 2020.07.28.
- Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról 2. cikk (3) bekezdés.
- European Institute for Gender Equity: Activity of MONA – Magyarországi Női Alapítvány (MONA Foundation for Women in Hungary) <https://eige.europa.eu/men-and-gender-equality/methods-and-tools/hungary/activity-mona-magyarorszagai-noi-alapitvany-mona-foundation-women-hungary> 2020.07.23.
- FATF REPORT: Financial Flows from Human Trafficking <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/Human-Trafficking-2018.pdf> 2020.08.02.
- Fehér Lenke: Bűnözés és prostitúció. In: Lévai Katalin – Tóth István György (szerk.): Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről. Budapest, TÁRKI, Munkaügyi Minisztérium Egyenlő Esélyek Titkársága, 1997, 139–150. o.
- Fehér Lenke: Bűnözés, áldozattá válás, prostitúció. In: Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről. Budapest, TÁRKI, 1999. 142–152. o.
- Felméry Zoltán: A súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékeléséről szóló Europol jelentés ismertetése = Nemzet és Biztonság 2019/1., 105–119. o.
- Gál István László – Tóth Mihály: The Fight against Money Laundering in Hungary = Journal of money laundering control 2, 2004., 186–192. o.
- Gál István László: A pénzmosás szabályozásának régi és új irányai a nemzetközi jogban és az EU-jogban. = Európai jog: Az Európai Jogakadémia Folyóirata 7 (2007), 12–23. o.
- Gál István László: A terrorizmus finanszírozása: Die Terrorismusfinanzierung Pécs, Magyarország: PTE Állam- és Jogtudományi Kar Gazdasági Büntetőjogi Kutatóintézet 2010., 63 o.
- Gál István László: Új biztonságpolitikai kihívás a XXI. században: a terrorizmus finanszírozása = Szakmai szemle: A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat tudományos-szakmai folyóirata 8, 2012., 5–15. o.
- Gál, István László: The Techniques of Money Laundering. In: Gál, István László – Kőhalmi, László (szerk.) Emlékkönyv Losonczy István professzor halálának 25. évfordulójára, Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2005., 129–138. o.
- Georgi Petrunov: Managing money acquired from human trafficking: case study of sex trafficking from Bulgaria to Western Europe. Trends in Organized Crime 2011/3, 165–183. o.
- Gyakorlati útmutató a szexuális kizsákmányolás célú

⁷³ Gyakorlati útmutató a szexuális kizsákmányolás célú emberkereskedelem áldozatává vált személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/c/46/c0000/TRAFGUID2_Szexu%C3%A1lis%20%20kizs%C3%A1km%C3%A1nyol%C3%A1s.pdf 2020.07.09.

⁷⁴ Trauma Központ: Az emberkereskedelem Magyarországon. <https://traumakozpont.hu/az-emberkereskedelem-magyarorszagon> 2020.07.28.

⁷⁵ MATOLCSI (2012): 3–12. o.

- emberkereskedelem áldozatává vált személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/c/46/c0000/TRAFGUID2_Szexualis%20kizs%C3%A1km%C3%A1nyol%C3%A1s.pdf 2020.07.09.
- Kovács István: Az emberkereskedelem, valamint az ahhoz szorosan kapcsolódó prostitúciós bűncselekmények áldozatai jogainak érvényesülése, illetve azok meghiúsulása, csorbulása hazánkban = Műszaki Katonai Közlöny 2014/ 1 213–230. o.
  - Matolcsi Andrea: Emberkereskedelem és szexuális kizsákmányolás. In: Balogh Lídia – Betlen Anna – Kassa Nóra – Matolcsi Andrea – Sáfrány Réka (szerk.): Emberkereskedelem, szexuális kizsákmányolás, prostitúció. Budapest, MONA –Magyarországi Női Alapítvány, 2012., 3–12. o.
  - Niklas Jakobsson – Andreas Kotsadam: The law and economics of international sex slavery: prostitution laws and trafficking for sexual exploitation = European Journal of Law and Economics 2013/2., 87–107. o.
  - OKRI: „Adás-Vétel” Konferencia a prostitúcióról. https://okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Adasvetel_2011/adasvetel_konferenciakiadvany.pdf 2019.12.27.
  - Report of the Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence, 2018.
  - Svitlana Batsyukova: Prostitution and Human Trafficking for Sexual Exploitation. Gender Issues 2007., 46–50. o.
  - Tóth Mihály – Nagy Zoltán (szerk.): Magyar büntetőjog. Különös rész. Budapest, Osiris Kiadó, 2014., 112. o.
  - Trauma Központ: Az emberkereskedelem Magyarországon. <https://traumakozpont.hu/az-emberkereskedelem-magyarorszagon> 2020.07.28.
  - Verőné Jámbor Noémi: Az intézményes nevelés és oktatás szerepe a prostitúció és emberkereskedelem megelőzésében http://ppkteszt.elte.hu/file/tezisek_jambor_noemi.pdf 2020.08.18.